

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60
České Budějovice

Název materiálu: Rodina jako významný socializační prvek - pracovní list

Autor materiálu: Mgr. Ilona Bláhová

Datum (období) vytvoření: 23. 7. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Tematická oblast: Sociální psychologie a úvod do sociální komunikace

Sada: PS7

Číslo DUM: 06

Předmět, ročník:

Psychologie a komunikace, 3. ročník

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 8. 10. 2012

Třída: ZDA 3.A

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Pracovním listem je vhodné navázat na výklad daného tématu v předcházející hodině. Materiál využívá problémových a deduktivních úloh, se snahou o zapojení vlastních prožitků a osobních životních zkušeností žáků, což by mělo napomoci snazšímu pochopení a zapamatování si základních principů a zákonitostí z oblasti sociální psychologie. Pracovní list by měli žáci zpracovat nejprve samostatně v hodinách nebo v rámci domácího úkolu a následně je vhodné provést obecný rozbor úloh a jejich řešení společně s učitelem (klíč). Žáci tak získají zpětnou vazbu, která jim poslouží ke kontrole vlastního zpracování. Pracovní listy mohou zachycovat osobní informace žáků, a proto by u nich měly zůstat. Mohou tak sloužit i jako materiály k domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRACOVNÍ LIST

Název: Rodina jako významný
socializační prvek

Téma: Sociální psychologie

Úkol č. 1

Zamyslete se, jaké jsou výhody a nevýhody soužití ve vícegenerační rodině (soužití rodičů, dětí a prarodičů).

Výhody vzájemného soužití:

Nevýhody vzájemného soužití:

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

Ke kterému modelu se přikláníte a proč?

Úkol č. 2

Fungování rodiny předpokládá, že každý člen rodiny má své povinnosti a svojí aktivitou přispívá ke zdárnému chodu domácnosti. Zamyslete se nad těmito otázkami.

Jaká je dělba práce ve vaší rodině?

Vyhovuje vám, nebo bylo vhodné povinnosti přerozdělit? Jakým způsobem?

Od kolika let by měly mít děti „domácí“ povinnosti?

Co zajišťujete pro ostatní členy rodiny vy? Jaké jsou vaše povinnosti? Porovnejte s ostatními spolužáky.

Úkol č. 3

Přečtete si dvacet následujících doporučení pro rodiče, kteří vychovávají své děti. Ve skupinkách si sdělte vaše názory a zkušenosti.

Dvacetero vzkazů rodičům od jejich dětí

1. Nerozmazlujte mě. Víím dobře, že bych neměl dostat všechno, oč si řeknu – já vás jen zkouším.

2. Nebojte se být přísní a pevní. Mám to raději – cítím se tak bezpečněji.

3. Nedovolte, abych si vytvořil špatné návyky. Musím spoléhat na vás, že je včas odhalíte.

4. Nedělejte ze mě menšího, než jsem. Nutí mě to, abych se choval nesmyslně jako „velký“.

5. Nehubujte, nenadávejte a nedomlouvejte mi na veřejnosti. Daleko víc na mě zapůsobí, když se mnou promluvíte v klidu a soukromí.

6. Nevnučujte mi, že mé chyby jsou těžké hříchy. Nabourává to můj smysl pro hodnoty.

- 7. Nenechte se příliš vyvést z míry, když řeknu, že vás nemám rád/a.** Nejste to vy, koho nenávidím, ale vaše moc, která mě ohrožuje.
- 8. Nechraňte mě před všemi následky mého jednání.** Potřebuji se někdy naučit snášet obtíže a bolest.
- 9. Nevěnujte přehnanou pozornost mým drobným poraněním a bolístkám.** Dokážu se s nimi vyrovnat.
- 10. Nesekýrujte mě.** Musel bych se bránit tím, že budu „hluchý“ a budu dělat mrtvého brouka.
- 11. Nedávejte ukvapené sliby.** Pamatujte si, že se cítím mizerně, když se sliby nedodrží.
- 12. Nezapomínejte, že se nedokážu vždycky vyjádřit tak, jak bych chtěl.** Nejsem proto někdy zcela přesný a nebývá mi rozumět.
- 13. Nepokoušejte nadměrně mou poctivost.** Dostanu strach a pak lžu.
- 14. Nebudte nedůslední.** To mě úplně mate.
- 15. Neříkejte mi, že mě nemáte rádi.** A to, i když někdy dělám příšerné věci.
- 16. Neříkejte, že mé obavy a strach jsou hlouposti.** Pro mne jsou hrozivě skutečné a hodně pro mě znamená, když se mi snažíte porozumět.
- 17. Nesnažte se mi namluvit, že jste dokonalí a bezchybní.** Hrozně mě šokuje, když zjistím, že to tak není.
- 18. Nikdy si nemyslete, že je pod vaši důstojnost se mi omluvit.** Po upřímné omluvě se můj vztah k vám stává ještě vřelejší.
- 19. Nezapomínejte, jak rychle dospívám.** Je to určitě těžké, držet se mnou krok, ale prosím, snažte se.
- 20. Nezapomeňte, že nemohu dobře vyrůst bez spousty lásky a laskavého porozumění.** Ale to vám nemusím říkat, že ne?

Zdroj: <http://www.pppuk.cz/poradny/chomutov/dvacatero-vzkazu-rodicum>

Podle zahraničních pramenů přeložili a upravili Jiří a Jiřina Kovaříkovi a Jiří Tošner.
Převzato ze situační analýzy Děti v České republice 1996, Český výbor pro UNICEF.

Úkol č. 4

Bud'te vnímaví! Sledujte (na ulici, v dopravních prostředcích, v parku atd.), jakým způsobem řeší konkrétní problémové situace lidé v partnerských vztazích, ve vztazích dítě-rodíč, prarodíč - dítě. Popište alespoň dva takové příklady a pokuste se rozhodnout, zda se jednalo o vhodné, či nevhodné zvládnutí těchto situací.

PRACOVNÍ LIST- KLÍČ

Název: Rodina jako významný
socializační prvek

Téma: Sociální psychologie

Úkol č. 1

Zamyslete se, jaké jsou výhody a nevýhody soužití ve vícegenerační rodině (soužití rodičů, dětí a prarodičů).

Výhody vzájemného soužití: možnost vzájemné pomoci, menší ekonomická náročnost, možnost předávání zkušeností, úzký vztah mezi rodiči a prarodiči...)

Nevýhody vzájemného soužití: zasahování do kompetencí mladé rodiny, problémy vznikající na základě odlišných životních stylů obou generací, vzájemná netolerance, zneužívání pomoci...)

Ke kterému modelu se přikláníte a proč?

Učitel může zjišťovat, do jaké míry jsou osobní zkušenosti determinující pro daný názor.

Úkol č. 2

Fungování rodiny předpokládá, že každý člen rodiny má své povinnosti a svojí aktivitou přispívá ke zdárnému chodu domácnosti. Zamyslete se nad těmito otázkami.

Jaká je dělba práce ve vaší rodině?

Vyhovuje vám, nebo bylo vhodné povinnosti přerozdělit? Jakým způsobem?

Od kolika let by měly mít děti „domácí“ povinnosti?

Co zajišťujete pro ostatní členy rodiny vy? Jaké jsou vaše povinnosti? Porovnejte s ostatními spolužáky.

Pravidelné povinnosti související s fungováním domácnosti by měly mít děti od 1. třídy. Důležitá je vhodná motivace, přiměřenost, kontrola plnění a pochvala.

Úkol č. 3

Přečtěte si dvacet následujících doporučení pro rodiče, kteří vychovávají své děti. Ve skupinkách si sdělte vaše názory a zkušenosti.

Dvacetero vzkazů rodičům od jejich dětí

- 1. Nerozmazlujte mě.** Víím dobře, že bych neměl dostat všechno, oč si řeknu – já vás jen zkouším.
- 2. Nebojte se být přísní a pevní.** Mám to raději – cítím se tak bezpečněji.
- 3. Nedovolte, abych si vytvořil špatné návyky.** Musím spoléhat na vás, že je včas odhalíte.
- 4. Nedělejte ze mě menšího, než jsem.** Nutí mě to, abych se choval nesmyslně jako „velký“.
- 5. Nehubujte, nenadávejte a nedomlouvejte mi na veřejnosti.** Daleko víc na mě zapůsobí, když se mnou promluvíte v klidu a soukromí.

- 6. Nevnučujte mi, že mé chyby jsou těžké hříchy.** Nabourává to můj smysl pro hodnoty.
- 7. Nenechte se příliš vyvést z míry, když řeknu, že vás nemám rád/a.** Nejste to vy, koho nenávidím, ale vaše moc, která mě ohrožuje.
- 8. Nechraňte mě před všemi následky mého jednání.** Potřebuji se někdy naučit snášet obtíže a bolest.
- 9. Nevěnujte přehnanou pozornost mým drobným poraněním a bolístkám.** Dokážu se s nimi vyrovnat.
- 10. Nesekýrujte mě.** Musel bych se bránit tím, že budu „hluchý“ a budu dělat mrtvého brouka.
- 11. Nedávejte ukvapené sliby.** Pamatujte si, že se cítím mizerně, když se sliby nedodrží.
- 12. Nezapomínejte, že se nedokážu vždycky vyjádřit tak, jak bych chtěl.** Nejsem proto někdy zcela přesný a nebývá mi rozumět.
- 13. Nepokoušejte nadměrně mou poctivost.** Dostanu strach a pak lžu.
- 14. Nebudte nedůslední.** To mě úplně mate.
- 15. Neříkejte mi, že mě nemáte rádi.** A to, i když někdy dělám příšerné věci.
- 16. Neříkejte, že mé obavy a strach jsou hlouposti.** Pro mne jsou hrozivě skutečné a hodně pro mě znamená, když se mi snažíte porozumět.
- 17. Nesnažte se mi namluvit, že jste dokonalí a bezchybní.** Hrozně mě šokuje, když zjistím, že to tak není.
- 18. Nikdy si nemyslete, že je pod vaši důstojnost se mi omluvit.** Po upřímné omluvě se můj vztah k vám stává ještě vřelejší.
- 19. Nezapomínejte, jak rychle dospívám.** Je to určitě těžké, držet se mnou krok, ale prosím, snažte se.
- 20. Nezapomeňte, že nemohu dobře vyrůst bez spousty lásky a laskavého porozumění.** Ale to vám nemusím říkat, že ne?

Zdroj: <http://www.pppuk.cz/poradny/chomutov/dvacatero-vzkazu-rodicum>

Podle zahraničních pramenů přeložili a upravili Jiří a Jiřina Kovaříkovi a Jiří Tošner. Převzato ze situační analýzy Děti v České republice 1996, Český výbor pro UNICEF.

Učitel, společně s žáky diskutuje o konkrétních situacích, které naplňují jednotlivé vzkazy. Nezapomene dodat, že většina rodičů své děti miluje a snaží se je vychovávat co nejlépe, přes všechny chyby, kterých se ve výchově dopouští.

Úkol č. 4

Bud'te vnímaví! Sledujte (na ulici, v dopravních prostředcích, v parku atd.), jakým způsobem řeší konkrétní problémové situace lidé v partnerských vztazích, ve vztazích dítě-rodič, prarodič - dítě. Popište alespoň dva takové příklady a pokuste se rozhodnout, zda se jednalo o vhodné, či nevhodné zvládnutí těchto situací.

Učitel rozebere s žáky konkrétní situaci a zajímá se o jejich názor. V případě negativní zkušenosti se společně pokusí nalézt vhodnější řešení.

